

ЕРИН
МОРГЪНСТЪРН

БЕЗЗВЕЗДНОТО
МОРЕ

10enthusiast

ЕРИН
МОРГЪНСТЪРН

БЕЗЗВЕЗДНОТО
МОРЕ

10^{YEARS} enthusiast
София, 2020

Erin Morgenstern
The Starless Sea

Copyright © 2019 by E. Morgenstern, LLC

Ерин Моргънстърн
Беззвездното море

© Мария Чайлд, превод, 2020

© Биляна Славкова, дизайн на корица, 2020

© Olga Karpushina, Alexei Vanyashin for Cyreal,
наборен шрифт Lora, (SIL Open Font License), 2020

© **Enthusiast** – запазена марка на „Алто комюникейшънс
енд пблшинг“ ООД, 2020

ISBN 978-619-164-375-2

ПЪРВА КНИГА

СЛАДКИ
ТЪГИ

СЛАДКИ ТЪГИ

Някога много отдавна...

В мазето е заключен пират.

(Пиратът е метафора, но в същото време е истински човек.)

(Мазето с право може да бъде сметнато за тъмница.)

Пиратът е затворен тук заради голям брой действия от пиратско естество, които, според решаващи тези неща не-пирати, са достатъчно незаконни, за да оправдаят подобно наказание.

Някой е предложил ключът да бъде изхвърлен, но той виси на потъмняла от времето халка, окачен на една кука на близката стена.

(Достатъчно близко е, за да се вижда през решетките. Видима, но недостъпна свобода, оставена, за да напомня на затворника за себе си. Вече никой от външната страна на решетките не си спомня за този мотив. Внимателно конструираният психологически елемент е забравен, сведен е до навик и удобство.)

(Пиратът разбира това, но се въздържа от коментар.)

Пазачът седи на стол до вратата и чете криминална поредица, напечатана върху овехтяла хартия. Исква му се да е художествена измислица, идеализирана версия на самия себе си. Чуди се дали разликата между пиратите и крадците се състои единствено в корабите и шапките.

След известно време на смяна идва груз пазач. Пиратът не може да определи точното разписание на охраната, тъй като в мазето тъмница няма часовници, които да отмерват времето, а шумът от разбиващите

се отвъд каменните стени вълни заглушава сутрешния звън и веселата вечерна глъчка.

Новият пазач е по-нисък и не чете. Той няма желание да бъде никои друг, освен себе си, липсва му въображение, за да си измисли различно Аз, да изпита съчувствие към мъжа зад решетките – единствената друга жива гуша в подземие, като се изключат мишките. Когато не спи, цялото му внимание е насочено към собствените му обувки. (Но обикновено спи.)

Приблизително три часа след като ниският пазач заема мястото на четящия си предшественик, в мазето слиза една девойка.

Носи чиния с хляб и купичка с вода. Оставя ги пред килията на пирата. Ръцете ѝ треперят толкова силно, че половината вода се разплисква. После девойката се обръща и бързо изтичва нагоре по стълбите.

Втората нощ (или поне така предполага пиратът) той се притиска възможно най-плътно до решетките и втренчва поглед в девойката; тя разплисква водата почти напълно и изпуска хляба толкова далеч от него, че затворникът едва успява да го стигне.

Третата нощ пиратът се оттегля в най-отдалечения и тъмен ъгъл на килията и така успява да запази по-голямата част от водата си.

Четвъртата вечер идва друга девойка.

Тя не събужда пазача. Краката ѝ докосват каменните плочи по-леко, а звукът от стъпките ѝ се изгубва сред шума от вълните или цвърченето на мишките.

Тази девойка напъва поглед, за да различи едва забележимия в тъмнината пират, въздъхва леко разочаровано и оставя хляба и водата до решетките. После чака.

Пиратът не излиза от сенките.

След няколко минути, през които тишината е нарушавана единствено от равномерно хъркане на пазача, девойката се обръща и си тръгва.

Когато пиратът взема дажбата си, открива, че водата му е смесена с вино.

Следващата нощ, петата, ако изобщо е нощ, пиратът е до решетките и чака девойката да се спусне безшумно по стълбите.

Когато го вижда, стълките ѝ за кратко спират.

Пиратът я гледа, девойката отвърща на погледа му.

Той протяга ръка за хляба и купичката с вода, но вместо да му ги подаде, тя, без да откъсва очи от неговите, пак ги оставя на пода; дори подгъвът на полата ѝ е извън неговия обсег. Дръзко, но едновременно с това престорено свенливо. Когато се изправя, девойката едва забележимо му кимва с глава – движение, което му напомня за началото на танца.

(Дори един пират може да разпознае началото на танц.)

На следващата нощ той е на крачка от решетките, спазва любезна дистанция, която може да бъде преодоляна с една стъпка. Девойката приближава още малко.

Друга нощ. Танцът продължава. Стъпка напред. Стъпка назад. И една встрани. На следващата нощ пиратът отново протяга ръка, за да приеме онова, което посетителката му носи. Този път тя му подава храната и водата и пръстите му за кратко докосват горната част на ръката ѝ.

Девойката започва да се застоява, всяка нощ остава по-дълго от предишната, макар че, ако пазачът се размърда достатъчно, за да има опасност да се събуди, тя се оттегля, без да хвърля поглед назад.

Започва да носи две купички с вино и двамата пият, обгърнати в приятелско мълчание. Пазачът вече не хърка, но сънят му е дълбок и спокоен. Пиратът подозира, че девойката има пръст в това. Дръзка, престорено свенлива и умна.

Някои нощи тя донася не само хляб. Портокали и сли-

ви, скрити в джобовете на роклята ѝ. Късчета захаросан джинджифил, увити в подплатена с истории хартия.

Някои нощи остава почти до смяната на стражите.

(Дневният пазач е започнал да оставя криминалната поредица на една ръка разстояние от решетките на кулията, привидно случайно.)

Тази вечер ниският пазач кръстосва нагоре-надолу. Прочиства гърлото си, сякаш има намерение да каже нещо, но се отказва. Настанява се на стола и потъва в тревожен сън.

Пиратът чака девойката.

Тя пристига с празни ръце.

Тази нощ е последна. Нощта преди бесилката. (Бесилката също е метафора, макар и очевидна.) Пиратът знае, че няма да има други нощи, след предстоящата смяна на пазачите няма да последва друга. Девойката знае точния брой оставащи часове.

Двамата не говорят за това.

Никога не са си продумвали.

Пиратът увива къдрица от косата на девойката около пръстите си.

Девойката се притиска към решетките, прилепва страна към студеното желязо, стреми се да е възможно най-близо, докато остава на цял свят разстояние.

Достатъчно близо за целувка.

– Разкажи ми история – моли го тя.

Пиратът се подчинява.

СЛАДКИ ТЪГИ

Има три пътя. Този е един от тях.

Дълбоко под земната повърхност, скрит от слънцето и луната, на бреговете на Беззвездното море се намира лабиринт от пълни с истории тунели и зали. Истории, описани в книги, запечатани в буркани и нарисувани по стените. Оди, татуирани върху кожа и гравирани в листенцата на рози. Приказки, положени в плочи на пода, с липсващи части, изтрити от множеството стъпвали по тях крака. Легенди, втъкани в кристалните висулки на полилеи. Истории, систематизирани в каталог. Истории, за които се полагат грижи. Истории, дълбоко ценени и обичани. Стари истории, запазени за бъдещи поколения, нови истории, покълващи и избуяващи около тях.

Мястото е огромно, но същевременно интимно. Размерите му трудно могат да се преценят. Коридорите се стесняват и преминават в стаи или галерии, стълбищата се спускат надолу или се вият нагоре към ниши и колониади. Пълно е с врати, отвеждащи към нови пространства, нови истории и нови тайни, които чакат да бъдат разкрити. И навсякъде – книги.

Храм за разказвачи, пазители и любители на истории. Обитателите му ядат, спят и мечтаят, заобиколени от хроники, исторически ръкописи и митове. Някои прекарват тук часове или дни, преди да се върнат в горния свят, други остават долу със седмици и с години в общи или частни покои и прекарват часове наред в четене, проучване, писане, дискусии и творческа дейност със своите съмишленици или в уединение.

От онези, които остават, някои избират да се посветят изцяло на това място, на това светилище на истории.

Има три пътя. Този е един от тях.

Пътят на послушниците.

Онези, които желаят да изберат този път, трябва да прекарат един пълен лунен цикъл в изолация и размисъл, преди да се посветят. Смята се, че периодът на размисъл преминава в мълчание, но някои от онези, които приемат да бъдат заключени в стаята с каменните стени, осъзнават, че и без това никой не може да ги чуе. Говоренето, крещенето или викането не нарушава никакви правила. Само онези, които никога не са били в тази стая, вярват, че мълчанието е задължително за размисъла.

Щом размисълът приключи, кандидатите получават възможност да напуснат пътя си. Да изберат друг или никакъв.

Онези, които прекарват времето си в мълчание, често избират да напуснат както пътя, така и мястото. Връщат се горе, на повърхността. Присвиват очи срещу слънцето. Понякога си спомнят, че там долу има свят, на който някога са смятали да се посветят, но спомените им са мъгляви като сън.

По-често кандидатите, които крещят, викат, плачат и часове наред говорят сами на себе си, са тези, които са готови да пристъпят към церемонията по посвещаването, когато му дойде времето.

Новолуние е. Вратата е отключена. В рамката ѝ се вижда млада жена, която е прекарала по-голямата част от времето си в пеене. Тя е срамежлива и обикновено няма навик да пее, но през първата си нощ на размисъл почти случайно е разбрала, че никой не може да я чуе. Девојката се засмяла – отчасти на себе си, отчасти на странното си решение доброволно да се изолира в най-люксоznата от всички килии, с пухено легло и коп-

ринени чаршафи. Смехът ѝ отекнал из каменната стая като леки вълни по водна повърхност.

Веднага закрила устата си с длан в очакване някой да се появи, но това не се случило. Опитала се да си спомни гали точно и ясно са ѝ забранили да говори.

– Здравейте – казала тя. Само ехото отвърнало на поздрава ѝ...

Минали няколко дни, преди да събере смелост да запее. Никога не е харесвала гласа си, но по време на своя плен, освободена от срам и очаквания, тя запяла, в началото тихо, после – по-ясно и по-смело. Гласът, върнат от ехото обратно към ушите ѝ, се оказал изненадващо приятен.

Изпяла всички песни, които знаела. Сътворила и свои собствени. В моментите, в които не успявала да измисли текстове за песните си, съчинявала безсмислени езици на комбинации от звуци, които намирала за приятни.

С изненада установила колко бързо е минало времето. Сега вратата се отваря.

Влезият послушник гържи в едната си ръка халка, на която са нанизани множество пиринчени ключове, а другата протяга към нея. Върху дланта му лежи малък метален диск с релеф на пчела.

Приемането на пчелата е следващата стъпка по пътя на послушничеството. Това е последният ѝ шанс да се откаже.

Тя взема пчелата от дланта на послушника. Той се покланя и ѝ прави знак да го последва.

Младата кандидат-послушница прехвърля топлия метален диск из пръстите си, докато върви след водача си по тесните, осветени от свеци коридори. По протежението на стените се простират безкрайни книжни полици, в нишите, покрай които минават, има различни по вид маси и столове, и купища книги и статуи. Девойката минава покрай една статуя на лисица и я потупва

по кожухчето – очевидно популярен обичай, от който първоначално релефната козина между ушите на статуята е станала гладка като стъкло.

Някакъв по-възрастен мъж, прелистващ страниците на една книга, вдига поглед, разпознава процесията, притиска два пръста към устните си и ѝ кимва.

На нея, не на послушника, след който върви. Жест, издаващ уважение към позицията, която още не ѝ е официално присъдена. Младата жена навежда глава, за да скрие усмивката си. Двамата с водача ѝ се спускат по позлатени стълбища и минават през виещи се коридори, в които никога преди не е стъпвала. Тя забавя ход, за да разгледа картините между етажерките с книги – на тях са изобразени гървета, момичета и духове.

Послушникът спира пред една врата, на която е нарисувана златна пчела. Избира ключ от връзката и отключва вратата.

Тук започва посвещението.

Церемонията е тайна. Детайлите са известни единствено на онези, които преминават през нея, и на онези, които я изпълняват. Доколкото някой може да си спомни, тя винаги е протичала по един и същи начин от самото начало.

Щом вратата със златната пчела е отворена и прагът е прекрачен, послушникът обявява името на младата жена. С каквото и име да са я наричали в предишния ѝ живот, вече никога няма да го използват, когато се обръщат към нея, то ще остане в миналото. Някой ден може да се сдобие с ново име, но за момента е безименна.

Стаята е малка и кръгла, с висок таван – умалена версия на килията ѝ за размисъл. В единия ѝ край се виждат обикновен гървен стол и висока до кръста каменна колона, завършваща с метална купа, в която пламти огън. Огънят е единственият източник на светлина в помещението.

По-възрастният послушник посочва стола на младата жена. Тя сяда на него с лице към огъня. Гледа танцуващите пламъци, докато не завържат черна копринена превръзка през очите ѝ.

Церемонията продължава невидима.

Някой взема металната пчела от ръката ѝ. Настъпва пауза, последвана от подгрънкването на метални инструменти и усещането за нечий пръст, притиснат към точно определена точка на гърдната ѝ кост. Намискът изчезва, за да бъде заменен от остра пареща болка.

(По-късно девойката ще разбере, че са нажежили металната пчела на огъня и са я притиснали към гърдите ѝ, оставяйки крилат отпечатък върху кожата ѝ.)

Притеснява се от този момент на изненада. Подготвила се е за остатъка от церемонията, но това, което току-що се е случило, е неочаквано. Осъзнава, че никога не е виждала голите гърди на послушник.

Ако само допреди миг се е чувствала готова, сега е потресена и обзета от колебание.

Но не казва *Спрете*. Не казва *Не*.

Взела е решение, макар да не е имала представа до какво ще доведе то.

В тъмното нечи пръсти разтварят устните ѝ и върху езика ѝ капва мед.

За да е сладка последната ѝ хапка.

В действителност последният вкус, който остава в устата на гаден послушник, е много повече от меден: сладостта изчезва сред примеса на кръв, метал и опърлена плът.

Ако послушниците биха били в състояние да опишат въпросния последен вкус впоследствие, те биха уточнили, че е на опушен мед.

Не е напълно сладък.

Усещат го винаги, когато гасят пламъка на някоя свещ от пчелен восък.

За да им напомня за тяхното себеотдаване.

Но те не могат да говорят за това.

Доброволно се отказват от езиците си. Жертват способността си да говорят, за да служат по-добре на гласовете на гругите.

Заклеват се без гуми никога вече да не разказват своите собствени истории от уважение към предишните и бъдещите.

Младата жена на стола има чувството, че ще изкреши от тази подсладена с мед болка, но това не става. Огънят сякаш поглъща цялата тъмна стая и въпреки превръзката през очите си, в пламъците му новата послушница съзира форми.

Пчелата на гърдите ѝ изпърхва с криле.

Веднъж щом езикът ѝ е изтръгнат, изгорен и превърнат в пепел, церемонията – завършена, за да постави официалното начало на послушническата ѝ служба, а гласът ѝ задушен, слухът ѝ се събужда.

Тогава историите започват да прииждат.

СЛАДКИ ТЪГИ

Излама за окото.

Момчето е син на гадателката. То е на възраст, в която се разкъсва от съмнения дали професията на майка му е нещо, с което да се гордее, или детайл, който изобщо не е за споделяне, но фактът си е факт.

То върви от училище към апартамента над студиото, осеяно с кристални топки и карти старо, ароматни пръчици, статуи на божества с глави на животни и сушена салвия. (Всичко е пропито с миризмата на салвия – от чаршафите на леглото му до връзките на обувките му.)

Днес, както през всеки друг делничен ден, момчето поема по един по-кратък път, който извива зад студиото – тясна алея между високи тухлени стени, по които често се появяват графити, после някой ги белосва и после пак ги покриват с графити.

Днес вместо обичайните лозунги с находчиви грешки в правописа и вулгарните думи с издуги като балон букви върху иначе белите стени има една-единствена картина. Нарисувана врата.

Момчето спира. Намества очилата на носа си, за да фокусира по-добре и да е сигурно, че вижда онова, което ненадеждното му понякога зрение му подсказва.

Размазаните ръбове се избистрят, вратата прогължава да си е врата. По-голяма, по-пищна и по-внушителна, отколкото му се е сторила на пръв поглед.

Момчето се колебае как да тълкува тази рисунка.

Между нея и всички досегашни графити съществува крещящо несъответствие.

Вратата е разположена навътре в алеята, в най-сенчестата ѝ част. Цветовете са наситени, някои от използваните пигменти – металически. По-деликатна е от останалите стенни рисунки, които е виждало. Изображението е в стил, за който съществува някакво претенциозно френско название, нещо, свързано с измама на окото, въпреки че точно в този момент момчето не може да си спомни точния термин.

Вратата е резбована – не, нарисувана – с остри геометрични мотиви, които се вият покрай краищата ѝ и създават дълбочина върху иначе плоската повърхност. В центъра, където обикновено се намира шпионката, е нарисувана пчела в същия стил. Под пчелата има ключ. Под ключа – меч.

Топката на златната триизмерна на вид брава проблясва, независимо от липсата на светлина. Под нея тъмнее ключалка, очакваща своя ключ, подобна на безкрайна празнота, вместо на няколко мазки черна боя.

Вратата е странна и красива, тя е нещо, за което момчето не може да намери думи, нещо, за което не знае подходящите думи или претенциозните френски изрази.

Някъде из улиците излайва невидимо куче, звукът е далечен и абстрактен. Слънцето се скрива зад облак и алеята сякаш изведнъж става по-дълга, по-дълбока и по-тъмна, а вратата – по-ярка.

Момчето колебливо посяга към рисунката.

Тази част от него, която все още вярва в магии, очаква пръстите му да докоснат топла повърхност въпреки режещия студ във въздуха. Очаква изображението да е променило напълно структурата на тухлите. Сърцето му ускорява ритъма си, макар че ръката му забавя движението си, защото другата част от него, тази, която мисли, че първата се държи детински, се подготвя за предстоящо разочарование.

Върховете на пръстите му се спират под меча, почиват върху гладката боя, покриваща хладната гранафина на тухлите.

Това е само стена. Само стена с красива рисунка върху нея.

И въпреки това.

Въпреки това у него се таи усещането, че зад очевидното се крие нещо повече.

Момчето притиска глан към изрисуваните тухли. Кафявият цвят на въображаемото гърво е само един-два тона по-различен от цвета на собствената му кожа, сякаш е избиран специално, за да му пасне.

Зад вратата има нещо. И не става дума за стаята зад стената. Нещо повече. Момчето го знае. Усеца го с цялото си същество.

Майка му би определила настоящия момент като момент от съдбовно значение. Момент, който променя всички моменти след него.

Синът на гадателката е наясно само с това, че вратата му се струва изключително важна, макар да не може да си обясни защо.

Едно момче в началото на една история няма как да знае, че въпросната история вече е започнала.

Върховете на пръстите му проследяват линиите на ключа. Отново се удивява колко истински изглеждат ключът, мечът, пчелата и бравата – сякаш трябва да са триизмерни.

Момчето се чуди кой е художникът и какво означава тази творба, ако изобщо означава нещо. И ако не вратата, то поне символите върху нея. Дали не е някакъв знак, а не врата, или е и двете заедно?

Ако в този момент от съдбовно значение момчето завърти топката на изрисуваната брава и отвори невъзможната врата, всичко ще се промени.

Но то не го прави.

Вместо това пъха ръце в джобовете си.

Една част от него решава, че държанието му е детинско и че е твърде голям, за да очаква от истинския живот да бъде като в книгите. Друга част от него му подсказва, че като не опита, ще си спести разочарованието и ще може да продължи да вярва, че въпреки всичко въображаемата врата би могла да се отвори.

Момчето колебливо стои пред вратата с ръце в джобовете, преценява я още веднъж, после се отдалечава.

На следващия ден любопитството му надделява и то се връща, за да установи, че рисунката вече я няма. Тухлената стена е така плътно белосана, че не може да се различи къде точно е била вратата.

И така синът на загателката не открива своя път към Беззвездното море.

Още не.

ЕРИН МОРГЪНСТЪРН
Беззвездното море

Превод *Мария Чайлд*
Отговорен редактор *Петя К. Димитрова*
Редактор *Ани Младенова*
Дизайн на корицата *Биляна Славкова*
Коректор *Снежана Бошнакова*
Предпечат *Биляна Славкова*

Американска. Първо издание.
Формат 60 × 90/16
Печатни коли 39

ISBN 978-619-164-375-2

Издава

10enthusiast

Запазена марка

на „Алто комюникейшънс енд пъблишинг“ ООД

София, ул. „Кракра“ № 20

тел.: 02/ 943 87 16

email: office@enthusiast.bg

Книгите на „Ентусиаст“ можете да закупите от
www.enthusiast.bg

Печат АЛИАНС ПРИНТ

Дълбоко под земята повърхност, на бреговете на беззвездното море има лабиринт от тунели и змиа, тъмни с истории. Входовете, които водят до това светилище, често са скрити – наред избулялата горска трева, в нечий дом или там, където видимото е невидимо. Но тези, които търсят, ще намерят. Техните врати ги очакват.

Закари Езра Роулинг търси своята врата, макар да не го осъзнава. Той следва песента на няма сирена, която неосъзнато му подсказва, че е предназначен за друго измерение. Когато открива мистериозна книга в университетската библиотека, той започва да чете, завладен от истории за нещастно влюбени затворници, издубени градове и безименни послухници. Прелистването на страниците го отвежда до истории за собственото му детство, невъзможно написана в книга, много по-стара от него.

Пчела, клонч и меч, изографисани на корицата, водят Закари към двамата души, които ще променят хода на живота му – пламенната и загадъчна Мирабел и босоногия красавец Дориан. Тези непознати ще отведат Закари в опияняващ свят, протит с магия и романтика. Напред извиващите се тунела, тъмни с книги, в позлатените бели зони и на потъмнелите от вино брегове, се простира централата на тайно общество, за чиято съдба се води ожесточена битка. Докато тримата навлизат все по-дълбоко в тайните, митовите и историите на тази интригуваща вселена в търсене на отговори, ориениците хвърлят заровете на една любовна история отвъд границите на времето, в която се преплитат сюжети за пирати, художници, измамници и кораби, кръстосващи беззвездното море.

